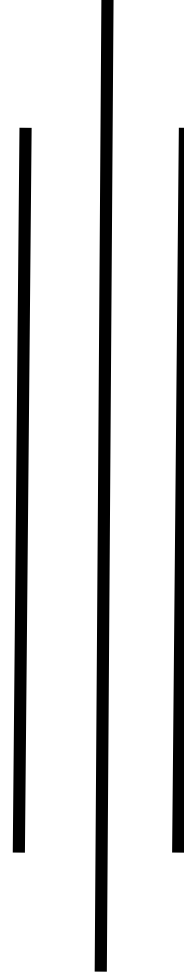

गाउँ सभाको बैठकमा उपाध्यक्ष श्रीमति पुनम कुमारी ज्यूद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष
२०७९/०८० को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

सुवर्ण गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय कवहीगोठ
बारा जिल्ला
मधेश प्रदेश, नेपाल
१० आषाढ २०७९

आदरणीय सभा अध्यक्ष महोदय,

म यस गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष पुनम कुमारी यस सम्मानित गाँउ सभामा उपस्थित प्रमुख अतिथि संविधान सभा सदस्य मा.राधेचन्द्र प्रसाद यादव ज्यू, विशिष्ट अतिथि संविधान सभा सदस्य मा.रामअयोध्या प्रसाद यादव ज्यू, विशिष्ट अतिथि प्रदेश सभा सदस्य मा.बच्चा राउत अहिर ज्यू लगायत यस सभामा पाल्नु भएका अतिथी ज्यूहरु, वडाध्यक्षज्यूहरु, गाउँकार्यपालिकाका सम्पूर्ण सदस्य ज्यूहरु साथै निर्वाचित महिला, दलित, खुला सदस्य ज्यूहरु, गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, सबै शाखाका कर्मचारी ज्यूहरु, उपस्थित शिक्षक ज्यूहरु, स्वास्थ्य कर्मी ज्यूहरु तथा पत्रकार, सुरक्षाकर्मी लगायत जनअभिमतबाट सेवा प्रदान गर्ने अवसर दिनुभएका सम्पूर्ण सुवर्णबासीहरुलाई विशेष नमनका साथै सबैमा मेरो हार्दिक अभिवादन ।

सभा अध्यक्ष महोदय,

म अब सुवर्ण गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष ०७९/०८० को निति, बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न आज्ञा चाहन्छु ।

सर्वप्रथम म नेपालको विभिन्न कालखण्डमा भएका प्रजातान्त्रिक/लोकतान्त्रिक आन्दोलन, ऐतिहासिक अधिकार प्राप्तीको लागि भएका तराई मधेश आन्दोलन तथा विभिन्न जनताको अधिकार प्राप्तिको लागि आन्दोलनमा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति श्रद्धासुमन तथा हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । ति महान आन्दोलनमा नेतृत्व तथा योगदान गर्नु हुने हाम्रा अग्रज तथा सम्पूर्ण दिदीवहिनी तथा दाजुभाईहरु प्रति हार्दिक सम्मान प्रकट गर्दछु ।

ऐतिहासिक, धार्मिक, भौगोलिक, राजनीतिक, पर्यटकिय एवम विविध दृष्टिकोणले महत्व राख्ने यस बारा जिल्ला अन्तरगतको सुवर्ण गाँउ कार्यपालिकाको नवौँ गाँउसभा समारोहमा उपस्थित सम्पूर्ण गाँउसभा सदस्य ज्यूहरुमा हार्दिक कृतज्ञता जाहेर गर्दै आ.व.२०७९/०८० को बार्षिक निति तथा कार्यक्रम, राजश्व अनुमानको आय-ब्यय तथा बजेट प्रस्तुत गर्न पाँउदा म आफुलाई गौरवान्वित ठानिरहेको छु ।

नव निर्वाचित जन प्रतिनिधिज्यूहरुको दोस्रो गौरवशाली कार्यकालको शुभारम्भ नवौँ गाँउसभाबाट भएको ऐतिहासिक गाँउसभाको बार्षिक निति तथा कार्यक्रम तर्जुमा

गर्दा विगतका गाउँसभाको अनुभव,स्थानीय राजनितिक दल, नागरिक समाज, अर्थविद्ध, बुद्धिजीवीहरुको सल्लाह, सुझाव र परामर्श लिनुका साथै नेपालको संविधान २०७२, स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ , नेपाल सरकार तथा मधेश प्रदेश सरकारले निर्दिष्ट गरेको निति, आर्थिक कार्यविधि ऐन-२०५५ तथा संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्राप्त निति निर्देशन, पन्ध्रौँ आवधिक योजना, दिगो विकासका लक्ष्यहरु, “समृद्ध नेपाल सुखि नेपाली“ को आकाङ्क्षा, सार्वजनिक खर्चको मितव्ययिता र प्रभावकारीता कायम गर्ने सम्बन्धी नीतिगत मार्गदर्शन, आ.व. २०७९/०८० को केन्द्रीय र प्रादेशिक बजेट व्यक्तव्य आदिको अधिनमा रहि तयार भएको निति बजेट तथा कार्यक्रम पेश गरेको छु ।

विगतका गाँउसभाले अगिंकार गरेको नीति तथा कार्यक्रमको सुव्यस्थित कार्यान्वयनबाट प्राप्त उपलब्धीको जगमा टेकेर सुवर्ण गाँउपालिकाको विकास र समृद्धिको यात्रालाई तिब्रता दिने मार्गमा सबै राजनैतिक दल, जनप्रतिनिधी, कर्मचारी तथा संघ संस्था र आम नागरिकको सहयोग र ऐक्यवद्धताले चुनौतीहरुलाई परास्थ गरेको प्रत्यक्ष अनुभूति आम जनमानसमा गराएको र भविष्यमा आइपर्ने समस्या र चुनौतिहरु समेत सबैको सहकार्य र समन्वयले सामना गर्न सकिन्छ भन्ने हाम्रो जन निर्वाचित स्थानीय सरकारको दृढ विश्वास रहेको छ ।

गाउँपालिका क्षेत्रमा कार्यरत सबै कर्मचारीहरुले आ-आफ्नो कार्यक्षेत्रमा पुरयाएको योगदान प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै भविष्यमा समेत उच्च कोटीको योगदानको अपेक्षा यस गाँउपालिकाले गरेको छ ।

सुवर्ण गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

नेपाल एकात्मक तथा केन्द्रकृत शासन व्यवस्थाबाट संघिय लोकतान्त्रिक गणतान्त्रिक मुलुकको रुपमा रुपान्तरित भएको र सो संघीय व्यवस्था अनुरूप नेपालमा संघ, प्रदेश र स्थानिय तहको गठन भएको हो, जसमा बारा जिल्लामा १६ स्थानिय तहको गठन भएको हो । नेपाली काँग्रेसका संस्थापक नेता तथा कवहीगोठका राजा सुवर्ण शम्सेर ज.ब.रा.को नाउँबाट नामाकरण गरिएको यस सुवर्ण गाउँपालिका मधेश प्रदेशको बारा जिल्लामा अवस्थित रहेको छ । कुल ३६.८४ वर्ग कि.मी को क्षेत्रफलमा फैलिएको यो गाउँपालिकाको हालको कुल जनसंख्या ३५,८७५ रहेकोमा पुरुष १८,५२८(५१.६%) र महिला १७,३४७(४८.४%)(आ.व.२०७८ को जनगणना अनुसार) रहेको छ । । स्थानीयवासीहरुलाई सर्वसूलभ ढंगले सेवा उपलब्ध गराउन यो गाउँपालिकालाई जम्मा ८ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । साविकमा कवहीगोठ, बडकीफुलवरीया, बगही, प्रशुरामपुर,

मभरिया र हर्दिया गा.वि.स.लाई समावेश गरि यो गाउँपालिकाको स्थापना गरिएको हो । पुर्वमा पचरौता नगरपालिका, पश्चिममा देवताल गाउँपालिका, उत्तरमा महागढिमाई नगरपालिका र दक्षिणमा मित्र राष्ट्र भारतको बिहार राज्यको सिमाना रहेका छन् ।

अध्यक्ष महोदय,

अब म गाउँपालिकाको निति तथा कार्यक्रम तर्फ सबैको ध्यान आकर्षण गराउन चाहन्छु ।

नीति तथा कार्यक्रम

(क) आर्थिक विकास:-

१. यसै आ.व.०७९/०८० को श्रावण महिना देखी गाउँपालिका भित्र बसोबास गर्ने कृषकहरुबाट खेति गर्नको लागि कृषी मिटरमा खपत हुने बिधुतको रकम गाउँपालिकाबाट भुक्तानी गर्ने ब्यवस्था गरिने छ । सो को लागि विद्युत प्राधिकरणको समन्वय र सहकार्यबाट आवश्यक प्रक्रियाको थालनी तथा मिटर रिडर लगायत आवश्यक जनशक्तिको समेत गाउँपालिकाबाट ब्यवस्था गरिने छ ।

२. कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने नेपाल सरकारको नीतिलाई आत्मसात गर्दै वर्ष भरि पानी चल्ने कुलो, सिँचाई, विद्युतिय माध्यमबाट हुने सिँचाई, मलखाद, बीउ विजनको समयमै उपलब्धताको लागि सेवा प्रदायक संस्थासँग आवश्यक सहकार्य गरिनेछ । कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा लागेका कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिनेछ । कृषि सडकको निर्माण तथा कृषि विद्युतिकरण कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइनेछ । कृषि तथा पशु क्षेत्रमा पकेट कार्यक्रमलाई थप ब्यस्थित तरिकाले संचालन गरी उच्चतम प्रतिफल प्राप्तिको साथै धेरै भन्दा धेरै व्यक्ति लाभान्वित हुने गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

३. आर्थिक विकासको महत्वपूर्ण आधार आर्थिक क्रियाकलाप हो । कृषि तथा अन्य गैर कृषि जन्य उत्पादन बृद्धि गर्न विषादि मुक्त प्राङ्गारिक खेतीलाई प्रोत्साहन गरी आर्थिक तथा वित्तिय कारोबारहरुलाई ब्यबस्थित एवं अनुशासित बनाउँदै यस क्षेत्रको उच्च आर्थिक बृद्धि हासिल गर्ने नीति लिईनेछ । गाउँपालिका भित्र बसोबास गर्ने किसानहरुले पालन गरेका गाई, भैसीहरुको लागी गाउँपालिकाबाट निःशुल्क बिमाको शुरुवात क्रमशः यसै आ.व.देखी शुरु गरिने छ ।

४. गाउँपालिका क्षेत्रमा बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरु सञ्चालनमा आइसकेको तथा गरिवी निवारण कोष र मेडपा जस्तो कार्यक्रम कार्यन्वयन भइरहेको अवस्थामा गाउँ स्तरमा विभिन्न समुह मार्फत

वचत गर्ने वानी बसाल्ने, ऋण लिएर लगानी गर्ने लगायतका कार्यमा सहजता ल्याउन स्थानीय जीवनस्तरमा सुधार गर्ने तर्फ पहल गरिनेछ । बैकिङ्ग तथा वित्तिय क्षेत्रको सुव्यवस्थित विकास र विस्तार गरिनेछ ।

५.सहकारी नीति मार्फत सहकारी संस्थाको नियमन गरिनेछ । सहकारी सम्बन्धी कानुनको प्रभावकारी कार्यन्वयन गरिनेछ । सहकारी मार्फत मलखाद, विउ विजन आदिको सहज उपलब्धता गराउने नीति प्रभावकारी रूपले अगाडी बढाइने छ ।सहकारीमा लागेका व्यक्तिको समुहलाई प्रोत्साहित गरिने कार्यक्रम अगाडी बढाइने छ ।

६. आजको एक्काईसौ शताब्दी सूचना र सञ्चारको युग हो । सूचना प्रविधिको क्रमिक विकास विना कुनै पनि विकास क्षेत्रको समृद्धिको परिकल्पना गर्न सकिँदैन । सञ्चार क्षेत्रको विकासका लागि प्रत्येक वडामा क्रमशः ईन्टरनेट सेवा विस्तार गर्नुका साथै नेपाल टेलिकम तथा अन्य सञ्चार सम्बद्ध संस्थाहरूसँग आवश्यक सहकार्य गरी यस क्षेत्रको सञ्चार सेवाको गुणस्तरमा सुधार गरिने छ । सूचनाको हकलाई पुर्ण रूपमा पालना गरिने छ । विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थामा ईन्टरनेट सेवा विस्तार गरिनेछ। गाउँपालिकालाई free wi-fi- zone को एउटै Basket Rural Municipality अवधारण अवलम्बन गरिनेछ।

(ख) सामाजिक तथा साँस्कृतिक विकास तर्फ:-

७. यस गाउँपालिकामा विधमान रहेका सुकुम्बासी सम्बन्धी समस्याको समाधान गर्नको लागि यसै आ.व. भित्रमा “राष्ट्रिय भुमी आयोग“ संग सम्भौता गरि भुमी सम्बन्धी समस्यालाई समाधान गर्ने पहल गरिने छ ।

८. सीप युक्त शिक्षाका लागि प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षालाई क्रमशः विस्तार गरिनेछ । शिक्षा क्षेत्रको आर्कषण र साख वृद्धि गर्न बालबालिकाको पढाई वृद्धि गर्ने र शिक्षकको सीप र क्षमता वृद्धि गरिने कार्यक्रम लागु गरिनेछ । विद्यालयहरूलाई क्रमशः बालमैत्री विद्यालयको रूपमा विकास गर्दै लगिने छ । कक्षा ९ र १० मा अध्यनरत बिधार्थीहरूको पढाइको मुल्याङकन गरि थप छात्रवृतीको व्यवस्था गरिने छ ।साथै सामुदायिक विद्यालयमा अंग्रेजी माध्यमका पढाईको सुरु गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू अगाडी बढाइने छ। विद्यालयको अनुगमन निरिक्षण तथा सुपरिवेक्षणलाई तिब्र पारिने छ । विद्यालयमा विधमान रहेको सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (IEMIS) लाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ । पालिका भित्रका शिक्षक तथा कर्मचारीहरूको पदस्थापन लगायत उपयुक्त स्थानमा सरुवा तथा दरबन्दी मिलान गरिनेछ ।

९. उद्यमशीलता, स्वरोजगार र आय आर्जनमा केन्द्रित गर्न युवालाई छोटो र लामो अवधिको तालिम दिइनेछ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तथा गाउँपालिकाबाट संचालित अन्य रोजगार कार्यक्रमको माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना गरिनेछ । स्वस्थ, अनुशासित तथा सिर्जनशिल युवा शक्ति उत्पादन गर्न खेलकुद क्षेत्रको विकासको लागि खेलकुद पूर्वाधारको विकास गरिनेछ । गाउँपालिका स्तरीय युवाहरूको रुची अनुसार खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गरिने छ ।

१०. प्रत्येक वर्ष भै कवही क्रिकेट ग्राउण्डमा संचालन हुने “मेयर कप” लाई परिमार्जन गरी “सुवर्ण कप” नामाकरण गरिएको छ । “सुवर्ण कप नकआउट क्रिकेट प्रतियोगिता” संचालनको लागि आवश्यक बजेटको विनियोजन गरिने छ । गाउँपालिका भित्रका युवाहरूको अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन तथा प्रोत्साहनको लागि कवहीगोठ स्थित सामुदायिक भवनको माथिल्लो तल्लामा संचालन हुने गरि जिम हॉलको व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

११. बाल मृत्युदर तथा मातृमृत्युदर घटाउन महिला स्वयंसेविकाहरू तथा ग्रामिण स्वास्थ्य कार्यकर्ताहरूको परिचालनमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरिनेछ । यस क्षेत्र भित्र रहेका हर्दिया वर्थिङ सेन्टर तथा कवहीगोठ वर्थिङ सेन्टरबाट प्रवाह हुने सेवाहरूलाई अझ थप प्रभावकारी बनाउनुका साथै यसै आ.व. भित्रमा हर्दिया स्वास्थ्य केन्द्रमा २४ सै घण्टा ईमरजेन्सी सेवाको शुरुवात गरिने छ । हरेक स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिने प्राथमिक उपचारको सेवा तथा नेपाल सरकारबाट निःशुल्क वितरण गरिने औषधीको उपलब्धतामा उल्लेखनिय सुधार ल्याई आम जनमानसमा परिवर्तनको प्रत्यक्ष अनुभूति गराइनेछ । कवहीगोठ तथा हर्दिया स्वास्थ्य केन्द्रबाट आधुनिक किसिमको ल्याब सेवा तथा भिडियो एक्सरे सहितको सेवा यसै वर्षदेखि अनिवार्य संचालनमा ल्याइनेछ ।

१२. लैंगिक समानता, महिला सशक्तिकरण, लैंगिक मुलप्रवाहीकरण र महिला सहभागिता बृद्धि गर्ने नीतिलाई अगिंकार गरिनेछ । संघीय सरकार मार्फत सञ्चालन हुने सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत भत्ता प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरूको सामाजिक सुरक्षा रकम बैकिङ्ग प्रणालीमार्फत वितरण गर्ने कार्यलाई थप सुदृढिकरण गर्दै समयमा नै उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाइनेछ । अशक्त, अति अशक्त लाभग्राहीहरूलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्तमा आवश्यक सेवा प्रदायक संस्थासँग समन्वय गरि सहज उपलब्धताको वातावरण तयार गरिनेछ । अपाङ्गमैत्री सार्वजनिक भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ । गाउँपालिका भित्र बसोबास गर्ने निमुखा, गरिब, दलित, भूमिहिन, असहाय तथा दिर्घ

रोगी तथा महारोगीहरूको उपचारको लागि अवस्थाको मुल्याङ्कन गरि उचित राहत तथा अनुदानको व्यवस्था मिलाईने छ ।

१३. न्यायिक समितिलाई थप प्रभावकारी बनाउन आवश्यक रणनीतिहरू तय गरिने छ। सामाजिक तथा सांस्कृतिक विविधता युक्त यस क्षेत्रमा सह-अस्तित्वको आधारमा स्वस्थ सामाजिक सम्बन्ध विकास गर्न सबै प्रकारका सामाजिक भेदभावको अन्त्य गरी समावेशीकरणको माध्यमबाट समानता र सामाजिक न्याय कायम गरिने छ । गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय संचालन र व्यवस्थापनको लागि आवश्यक पर्ने जनशक्तिको पहिचान गरी हाँल विद्यमान रहेको पदसोपान, संगठनात्मक संरचना तथा करार दरबन्दीका कर्मचारीहरूको पुनरावलोकन गरिनेछ ।

१४. स्थानिय, प्रदेश तथा संघिय सरकारको समन्वय र सहकार्यमा धार्मिक, ऐतिहासिक, सामाजिक-सांस्कृतिक तथा पर्यावरणीय महत्वका मठ मन्दिर, मस्जिद, नदि नाला पोखरी आदिको उचित संरक्षण एवम् सम्वर्धन गर्ने कार्यक्रमहरू ल्याईनेछ ।

१५. गाउँपालिकालाई सफा र सूनूदर गाउँपालिकाको रूपमा विकास गर्न सरसफाईसँग सम्बन्धित विभिन्न जनचेतना मूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । स्वच्छ, खानेपानी सेवालार्ई पुर्ण प्रभावकारी बनाउन थप बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

भौतिक पूर्वाधार तर्फ :-

१६. गाउँपालिका भित्रमा बसोबास गर्ने डोम समुदायका ब्यक्तिहरूका लागी घरपरिवारहरूको लगत संकलन गरि उक्त समुदायहरूका घरपरिवारहरूको उचित बसोबासको लागि “सुवर्ण आवास योजना” अन्तर्गत घर निर्माणको कार्यलाई अगाडी बढाईने छ ।

१७. यस आ.व. भित्र सबै टोल क्षेत्रबाट गाउँपालिकाको केन्द्र र सदरमुकाम सम्म पहुच हुने गरी सडकको केही भाग मर्मत, पिच, केही भागमा ढलान (पक्की) र ग्रेभल समेत गरिने छ । साथै सडकको भौतिक स्तरोन्नती तथा निर्माणमा प्रदेश र केन्द्रसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । गाउँपालिका कार्यालय भवनको निर्माण कार्यलाई द्रुत गतिमा अगाडी बढाईने छ र यसै वर्षबाट संचालनमा ल्याइनेछ।

१८. गाउँपालिकाको भु-उपयोग नीति अन्तर्गत घर निर्माण गर्दा नक्सा पासको व्यवस्थालार्ई थप व्यवस्थित गरिनेछ । नेपाल सरकारले अगिंकार गरेको भवन सहिंता अनुरूपको भुकम्प प्रतिरोधी तथा वातावरण मैत्री भवन निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

१९. गाँउपालिकाको विभिन्न सडकहरु जोडने पुल पुलेसाहरुको निर्माण गरिनेछ । गाँउपालिकाको थप स्थानमा डोलिडार लगायत अन्य संस्थासँग समन्वय गरी भुलुङ्गे पुल निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ। गाँउपालिका भरि ढल निकासको आवश्यक प्रबन्ध गर्न नाला निर्माणको कार्यलाई प्राथमिकताको साथ अगाडी बढाइने छ । ढल व्यवस्थापनको लागि सम्बन्धित तालुक मन्त्रालयहरुमा आवश्यक पहल गरिने छ ।

वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ :-

२०. जलवायु परिवर्तन विश्वको साझा चुनौतिको रूपमा रहेको यर्थाथलाई मध्य नजर गरी वृक्षारोपण कार्यक्रम जस्ता जलवायु अनुकूलित विकास कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । जलवायु परिवर्तनसँग सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्य गर्ने विभिन्न स्थानिय, प्रादेशिक तथा केन्द्रिय निकायसँग आवश्यक सहकार्य गरि अगाडि बढ्ने नीति अख्तियार गरिनेछ । गाँउपालिकाद्वारा विभिन्न ठाउँमा गरिएको वृक्षारोपणको उचित सरंक्षण तथा रेखदेखको लागि वडामा हेरालुको व्यवस्था गर्नुका साथै आवश्यक जनशक्तिको समेतको व्यवस्था गरिने छ ।

२१. विपद व्यवस्थापन कार्यलाई छिटो र छरितो रूपमा अगाडी बढाउने सयंत्रको निर्माण गरिनेछ । विपद व्यवस्थापनका पुर्व तयारीका कार्य तथा विपद पछिका कार्यमा क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । विपद व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने जनशक्ति स्थानीय तहबाट प्राप्तमा जोड दिइनेछ । साथै निजहरुको क्षमता विकास र सीप अभिवृद्धि गरिने तालिम लगायतको व्यवस्था गरिनेछ । विपद व्यवस्थापनमा गाँउपालिकाको नगर प्रहरीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरि सक्षम बनाउदै लगिने छ । गाँउपालिकाको विपद व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय तुल्याईने छ ।

संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन तर्फ :-

२२. यस गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालयले आफु र आफ्नो मातहतका कार्यालयहरु मार्फत प्रवाह गर्ने सेवाको प्रभावकारिता, गुनासो व्यवस्थापन, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, नागरिक वडापत्र, सुचनाको हकको प्रत्याभूति, पारदर्शिता, जवाफदेहिता, भ्रष्टाचार निवारण लगायतका कार्यहरु मार्फत सुशासन अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यहरुलाई उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ । आर्थिक क्षेत्रमा पनि मितव्ययीतता र औचित्यतालाई मध्यनजर गरी आर्थिक कारोबार गरिनेछ। गाँउपालिकाबाट उपलब्ध हुने ईन्धन सुबिधाको लागि कार्यबिधी बनाईने छ ।

२३. यस गाँउपालिका तथा अन्तर्गतका कार्यालयमा काम गर्ने कर्मचारीहरुको मनोबल उच्च राख्ने वातावरण सृजना गरिनेछ । कर्मचारीहरुको वृत्ति विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन

गरिनेछ । कानुनको शासन, पारदर्शितालाई मध्यनजर गर्दै सबै जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरुलाई आफ्नो काम र जिम्मेवारी प्रति जवाफदेही र जनमुखी बनाईनेछ । गाउँपालिका अध्यक्ष र उपाध्यक्षको चुस्त, दुरुस्त कार्य संचालनको लागी सचिवालय गठनको ब्यवस्था मिलाईनेछ । गाउँपालिकस्तरमा प्रत्येक महिनाको अन्तमा सर्वसाधारण जनताको गुनासो सुन्नको लागि जनता दरबारको ब्यवस्था मिलाईने छ ।

२४. यस क्षेत्रको आन्तरिक साधन स्रोतको पहिचान गरिनेछ । राजश्वको दर भन्दा दायरामा जोड दिई आन्तरिक आय अभिवृद्धि गर्ने नीति लिईनेछ । राजस्व परिचालन तथा राजस्व चुहावट नियन्त्रणमा जोड दिइनेछ । गाउँपालिकाबाट उठाउदै आएका करहरुमा ब्यापक कटौती गरिने छ ।

२५. विनियोजित बजेट खर्चको कार्य प्रगतिको आधारमा उत्कृष्ट वडा घोषणा गरि पुरस्कार र प्रोत्साहनको नीति लिइने छ ।

२६. नेपालको संविधान-२०७२ को अनुसुचि-८ स्थानीय तहको एकल अधिकार र अनुसुचि-९ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संयुक्त अधिकार अन्तर्गत यस गाउँपालिकालाई प्रभावकारी रुपमा कार्य संचालनका लागि आवश्यक नितीगत ऐन, कार्यविधि, नियम, नियमावली र निर्देशिका बनाउदै अगाडी बढने नीती लिइनेछ ।

सभा अध्यक्ष ज्यु,

म अब गत आ.व. ०७८।०७९ को आय व्यय प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

संशोधित कुल बजेट रु.४८ करोड १७ लाख ७१ हजार ८ सय ९९ रुपैया पैसा ९२ विनियोजन गरिएकोमा चालु तर्फ रु. २८ करोड ६२ लाख २१ हजार ९ सय ८३ रुपैया पैसा १२ र पुँजिगत तर्फ रु.१९ करोड ५५ लाख ४९ हजार ९ सय १६ रुपैया पैसा ८० मात्र रहेको थियो । जस मध्ये चालु र पुँजिगत तर्फ खर्च (अनुमानित) भई कुल रु.१ करोड मौजदात भई चालु आ.व.०७९/०८० मा सारिएको छ ।

सभा अध्यक्ष महोदय,

म अब आ.व. ०७९।०८० को बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आ.व.२०७९।०८० मा यस गाउँपालिकामा संघिय वित्तीय समानीकरण तर्फ रकम रु. ११ करोड ५१ लाख , संघिय राजश्व बाँडफाँड तर्फ रकम रु.८ करोड ५३ लाख ४० हजार, संघिय सर्शत अनुदान तर्फ रु.१६ करोड ७२ लाख , संघिय समपुरक अनुदान रु ८० लाख, आन्तरिक राजश्व तर्फ रु.६५ लाख ७१ हजार, १ सय , गत बर्षको नगद मौजदात तर्फ रु.१ करोड, प्रदेश वित्तीय समानीकरण तर्फ रकम रु. ८१ लाख १७ हजार, प्रदेश विशेष अनुदान तर्फ रु ३० लाख र प्रदेश समपुरक अनुदान रु २० लाख समेत गरी यस आ.व.को कुल बजेट रकम रु.४० करोड ५३ लाख २८ हजार १ सय प्रस्ताव गरेको छु । आयको विवरण अनुसुचि १ मा राखिएको छ । आन्तरिक आयको विवरण अनुसुचि २ मा राखिएको छ ।

कुल बजेट मध्ये चालु र पुँजिगत खर्च बजेट वक्तव्यको अनुसूचि ३ मा राखिएको छ।

नोट:- (सामाजिक सुरक्षाको आय र व्यय यस शिर्षकमा समावेश गरिएको छैन।)

अन्त्यमा,

यस नीति, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा मा प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष मार्गदर्शन तथा सहयोग गर्नुहुने गाउँपालिका अध्यक्ष ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरु, विषयगत समितिका सदस्यज्यूहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, बुद्धिजीवी, सरकारी तथा गैर सरकारी संघसंस्थाहरु, पत्रकार लगायत अन्य सबैमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । गाउँको चौतर्फी विकास र सम्वृद्धीको अभियानमा निरन्तर सदभाव र सहयोग पुर्याउने आम गाउँवासी, करदाता, विकास साभेदार, सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरु प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै बजेटको सफल कार्यान्वयनमा सबैको सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

॥ धन्यवाद ॥

.....

पुनम कुमारी
गाउँपालिका उपाध्यक्ष
सुवर्ण गाउँपालिका

अनुसूचि १

आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ अनुमानित आय तर्फ

क्र.स.	अनुदान शिर्षक	आ.व. २०७७/०७८ को अनुमान	आ.व. २०७७/०७८ को यथार्थ	आ.व. २०७८/०७९ को लक्ष्य	आ.व. २०७८/०७९ को वास्तविक	आ.व. २०७९/०८० को लक्ष्य
१.	आन्तरिक आम्दानी	२०,००,०००।००	५७,२३,१७१।००	६३,४१,०००।००	१४,००,०००।००	६५,७१,१००।००
२.	नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान:					
	क) शर्त अनुदान	१४,८१,००,००।००	१६,५३,८२,८१।००	१४,३७,६०,००।००	१४,३७,६०,००।००	१६,७२,००,००।००
	ख) बित्तिय समानिकरण अनुदान	१०,४१,००,००।००	१०,४१,००,००।००	१०,८९,००,००।००	१०,८९,००,००।००	११,५१,००,००।००
	ग) राजश्व बाँडफाँड	६,९९,५५,६९।००	६,९९,५५,६९।००	७,०४,४८,००।००	७,०४,४८,००।००	८,५३,४०,००।००
	घ) समपुरक अनुदान			८३,००,०००।००	८३,००,०००।००	८०,००,०००।००
३.	बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम	१५,००,०००।००	१५,००,०००।००	२६,५५,०००।००	२६,५५,०००।००	
४.	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त					

	अनुदान:					
	क) वित्तीय समानीकरण अनुदान	७१,६८,०००।० ०	७१,६८,०००।० ०	७३,२६,०००।० ०	७३,२६,०००।० ०	८१,१७,०००। ००
	ख) सशर्त अनुदान	८०,००,०००। ००	८०,००,०००।० ०		३०,००,०००।० ०	
	ग) विशेष अनुदान	३०,००,०००। ००	३०,००,०००।० ०	३०,००,०००। ००	३०,००,०००।० ०	३०,००,०००। ००
	घ) समपुरक अनुदान	२०,००,०००। ००	२०,००,०००।० ०	२०,००,०००। ००	२०,००,०००।० ०	२०,००,०००। १००
५.	गत वर्ष को अ.ल्या.	२,००,००,०० ०।००	१४,२६,२५,००२। ७३	५०,००,०००। ००		१,००,००,०० ०।००
६.	जिल्ला समन्वय समितिबाट प्राप्त अनुदान			५०,००,०००। ००	५०,००,०००।० ०	
	जम्मा	३६,५८,२३,६९ ०।००				४०,५३,२८,१ ००।००

अनुसूचि २
आ.ब. ०७७/०७८ को अनुमानित आन्तरिक आयको विवरण :

राजश्व शिर्षक नं.	राजश्व शिर्षक	आ.व. २०७७ /०७८ को वास्तविक	आ.व. २०७८/०७९ अनुमान	आ.व. २०७८ /०७९ को वास्तविक	आ.व. २०७९ /०८० को अनुमान	आ.व. २०८० /०८१ को अनुमान
११३१ ४	मालपो त कर	३,००,०००। ००	३,००,०००।००		३,५०,०००।० ०	
११३२१	घर बहाल कर	९,८४०।००	२०,०००।००		१,००,०००।० ०	
११३२२	बहाल बिटौरी कर	४०,००,०० ०।००	५०,००,०००।००		५०,००,०००। ००	
११४७ ९	अन्य मरोन्ज न कर	००	१,०००।००		१,०००।००	
१४२१ ९	अन्य सेवा शुल्क तथा विक्री	७,००,०००। ००	१०,००,०००।००		११,००,०००। ००	
१४३१ १	न्यायिक दण्ड जरिवान र जफत	१,००,०००। ००	२०,०००।००		२०,०००।००	
जम्मा			६३,४१,०००।००	१४,००,०००। ००	६५,७१,१००। ००	७०,००,०००। ००

